

Александар М. Новаковић¹

Универзитет у Нишу

Филозофски факултет

 <https://orcid.org/0000-0002-7620-5964>

ОНЛАЈН-НАСТАВА СРПСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА НА ПОЧЕТКУ ХХІ ВЕКА

У раду се анализирају основне карактеристике онлајн-наставе српског као страног језика у првим деценијама ХХІ века са циљем стварања јасније слике о начину на који се реализује у наставној пракси. Коришћене су метода теоријске анализе са техником анализе садржаја и дескриптивна метода се техником анкетања. У истраживању је учествовало тридесет и деветоро предавача српског као страног језика. Анализа резултата истраживања показала је да више од две трећине анкетираних предавача наставу реализује у виртуелном окружењу, користећи најпознатије светске електронске интерактивне платформе – *Зум*, *Гугл Мит*, *Мајкрософт Тимс* и *Скајп*. Препознајући наставу српског језика за странце као свој примарни позив, већина предавача настоји да искористи све предности подучавања у онлајн-окружењу, сматрајући да ова врста наставе може бити подједнако функционална као настава у конвенционалним условима. Ипак, предавачи су сагласни да је потребно хитно ангажовање на прилагођавању наставних материјала раду у виртуелном окружењу.

Кључне речи: настава српског као страног језика, интернет, онлајн-учионица, електронске интерактивне платформе

¹ aleksandar.novakovic@filfak.ni.ac.rs

1. Увод

Анализа историјског развоја наставе српског као страног језика показује да је њен развој тесно повезан са друштвено-историјским, економским и културним приликама у земљи и свету. Интересовање за овом врстом наставе зависило је од званичних одлука представника власти и неспорна је чињеница да је интересовање било условљено успостављањем функционалних билатералних споразума са многобројним државама Европе, Америке, Африке и Азије. Другим речима, стварање позитивног социоекономског окружења представља директан предуслов развоја наставе српског језика као страног, која је током више деценија прелазила пут од „стихијског“ до „организованог и систематичног“ приступа проучавањима наставне теорије и праксе. „Њен историјски развој, почев од шездесетих година ХХ века, сведочи о тихом, али узлазном путу којим су се научници, истраживачи и наставници практичари кретали“ (Новаковић, 2022: 11). При томе, посебна фаза у развоју отпочела је са развојем и применом савремених информационо-комуникационих технологија почетком ХХІ века, које су утицале на унапређење наставних средстава, умрежавање наставника и размену искуства, односно на промену медијума учења. Врло често се данас из конвенционалних учионица прелази у виртуелне учионице и сале, које су омогућиле ученицима из свих делова света да похађају наставу српског као страног језика (укидајући, често, бројне административне баријере и ограничења).

Настава српског као страног језика је, под утицајем нових технологија, почела убрзано да се развија у свим сегментима свога постојања. Пратећи савремене токове развоја наставе страних језика, Небојша Маринковић нас радуима „Учење на даљину и усвајање српског као страног језика“ (2012) и „Нова терминологија у дидактици српског језика као страног“ (2013) упознаје са историјским развојем учења језика на даљину, предочавајући најважније пројекте и методе који се користе у савременој глотодидактици. Весна Крајишник (2016: 11) истиче да су професори са Филозофског факултета у Новом Саду начинили први корак у подучавању српског језика као страног путем интернета, програмирајући прве онлајн-курсе српског као страног језика. Исидора Бјелаковић и Јелена Ајџановић у раду „Онлајн курс српског језика као страног: концепирање и реализација“, односно Љиљана Суботић и Јасмина Дражић у чланку „Информатичко-програмска решења за концепирање онлајн курса српског језика“ (2011) детаљно описују концепцију и садржај онлајн-курсева које путем платформе Мудл похађају страни студенти на Филозофском факултету у Новом Саду. Водећи се примером Филозофског факултета у Новом Саду, Весна Крајишник и Весна Ломпар у раду „Концепција

онлајн-курса српског као страног језика” (2012), „Специфичности вежби у онлајн курсу српског као страног језика” (2013) и „Искуства у онлајн-настави српског као страног језика за ниво А1” (2015) најпре представљају концепцију првог курса за учење српског језика на даљину на Филолошком факултету у Београду, а затим, са одређене временске дистанце, сагледавају функционалност вежби и почетног курса у целини након два циклуса његове примене. Милица Миљковић у раду „Српски *online* – нове могућности за ученике и наставнике” (2020) представља развој сопственог приватног пројекта предавања српског као страног језика путем Скајпа. Осим онлајн-курсева, аутори су сагледали могућности унапређења наставне праксе кроз усавршавање наставних материјала. Александар Новаковић у докторској дисертацији „Полифункционалност уџбеничког комплета у настави српског језика као страног” (2021) и у уџбенику „Увод у методику наставе српског као страног језика” (2022) најпре дефинише електронске интерактивне уџбенике у настави српског као страног језика, а затим и указује на важне особине њиховог квалитета. Исти аутор бави се и концепцијом првог онлајн-теста за процену нивоа знања у коауторском раду са Николом Татаром „Разврставајући тестови у настави српског језика као страног” (2020), односно подучавањем српског језика путем онлајн-платформи у коауторском раду са Јованом Јаћимовић „Радне биографије предавача српског као страног језика на онлајн-платформи Препли” (2023). Такође, Милица Маринковић у раду „Савремене технологије и онлајн-лекторат у настави српског језика” (2023) на примеру функционисања лектората у Торину упоређује промене у наставном процесу које су проузроковане развојем савремених информационих технологија. Ипак, и поред више објављених радова у којима се обрађују питања онлајн-наставе, многа поља овог савременог и разгранатог феномена још увек су остала непокривена.

2. Методологија истраживања

2.1. Предмет и циљ истраживања

У више деценија дугој традицији настава српског као страног језика показује тенденцију раста и развоја у готово свим сегментима свога постојања – повећава се број заинтересованих странаца и наставника, унапређују се наставни материјали и средства, усавршава се теорија наставе и унапређује наставна пракса. Примера ради, до 2007. године „најзначајније установе у Србији у којима се [...] организује настава српског језика за странце [биле] су Центар за српски као страни језик на Филолошком факултету у Београду, Центар за српски језик као страни на Филозофском факултету у Новом Саду и Институт за стране језике у

Београду” (Дешић, 2007: 268). Данас наведеној листи можемо додати центре за српски као страни језик при Филозофском факултету у Нишу, Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, Филолошком факултету у Бањој Луци, Филозофском факултету у Источном Сарајеву, као и многобројне приватне школе које су се специјализовале за подучавање српског језика као страног. Осим рада у мањим или већим групама у конвенционалној учионици, српски језик као страни се у новије време изучава путем интернета (Крајишник, 2016: 11). Не само да наведени центри омогућавају реализацију наставног процеса путем електронских интерактивних платформи, већ се њима прикључује већи број наставника који онлајн-наставу организују и реализују у самосталној режији. Нажалост, горенаведени преглед радова показао нам је да је веома мало оних у којима се аутори баве основним карактеристикама овог виде наставе српског као страног језика. Стога је предмет рада анализа основних карактеристика онлајн-наставе српског као страног језика у првим деценијама XXI века са циљем стварања јасније слике о начину на који се реализује у наставној пракси.

2.2. Задаци истраживања

У складу са одређеним предметом истраживања и постављеним циљем издвојили смо најважније истраживачке задатке:

1. Сагледати основне карактеристике наставе српског као страног језика из угла предавача.
2. Испитати ставове предавача о квалитету онлајн-наставе српског као страног језика.
3. Издвојити најчешће недоумице предавача у онлајн-настави српског као страног језика.

2.3. Методе, технике, инструменти и узорак истраживања

Узимајући у обзир предмет, циљеве и задатке истраживања, у раду смо користили методу теоријске анализе са техником анализе садржаја, односно дескриптивну методу са техником анкетирања. Користили смо специјално дизајнирани упитник (скр. ОНСКС – *Онлајн настава српског као страног језика*), који је садржао 29 питања. Захваљујући прикупљеним подацима, спровели смо детаљну квалитативну анализу, чије смо резултате представили помоћу графикана. Све податке смо анализирали употребом софтвера *MS Excel 2019*. Узорак истраживања чинили су одговори предавача окупљених у групи на Фејсбуку под називом *Српски језик за странце: група за предаваче*. Истраживање је реализовано средином новембра 2023. године.

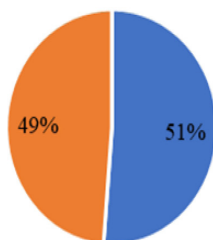
3. Анализа резултата истраживања

У истраживању је учествовало укупно тридесет и деветоро предавача српског као страног језика. Највећи број анкетираних предавача завршио је одговарајуће студије српског језика као матерњег (20; 51,28%), затим студије српског као страног језика (7; 17,95%),² руског језика (7; 17,95%), односно студије енглеског језика (5; 12,82%). Своје ангажовање у настави српског као страног језика већина анкетираних професора реализује као примарно занимање у приватним школама на интернету (24; 61,54%), фриленс-компанијама (3; 7,69%) и у самосталној режији (8; 20,51%), мада има и оних којима је ангажовање у настави српског као страног језика хонорари посао (уз рад у државним школама). Врло је интересантан податак да чак 27 (69,23%) предавача наставу реализује у виртуелном окружењу, а 12 предавача (30,77%) то чини и у традиционалној и у виртуелној учионици.³ У вези са радом у виртуелној и конвенционалној учионици предавачи имају подељена мишљења. Готово половина предавача (20; 51,28%) сматра да је настава у виртуелној учионици квалитетнија од наставе у традиционалној учионици, као и да ученици у њој брже напредују, док друга половина (19; 48,72%) верује да је ситуација обратна (в. графички приказ 1). Весна Крајишник (2016: 11–12) сматра да је „онлајн учење страних језика [...] постало врло атрактивно, прије свега због практичних разлога: може се самостално учити било који језик, у било којој земљи, у било које вријеме и у условима који су најудобнији за студента, под условом да има одговарајуће техничке могућности”. Као предност онлајн-подучавања наставници издвајају: 1. рад са ученицима из целог света, 2. рационално планирање и коришћење времена – флексибилно радно време, 3. могућност коришћења различитих интерактивних наставних материјала пронађених на интернету, 4. повећану мотивацију и ученика и наставника. Међутим, сви наставници су сагласни да је одсуство физичког контакта⁴ и живот у аутентичној српској средини велики недостатак онлајн-наставе српског као страног језика.

² Добијени резултати истраживања у потпуности се поклапају са резултатима истраживања које је предочио Александар Новаковић у раду „Иницијално образовање и могућности стручног усавршавања наставника српског као страног језика” (2022).

³ „Развојем информационих технологија крајем прошлог вијека, наставне активности почињу да се одвијају у *паметним* учионицама, а наставе се организује и *на даљину*” (Крајишник, 2016: 11).

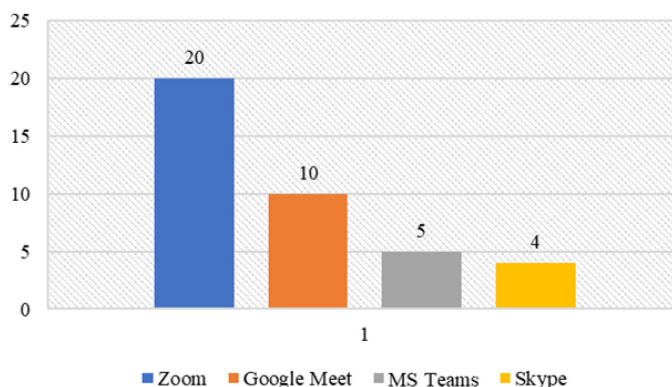
⁴ Весна Крајишник и Весна Ломпар сматрају да је највећи недостатак онлајн-наставе недостатак живе интеракције који је један од најбитнијих услова за развијање вербалне продукције (Крајишник/Ломпар, 2015).

- Настава у виртуелној учионици је квалитетнија од наставе у традиционалној учионици.
- Настава у традиционалној учионици је квалитетнија од наставе у виртуелној учионици.

Графички приказ 1. Став наставника према квалитету наставе у различитим типовима учионица

У свом наставном раду анкетирани предавачи користе различите електронске интерактивне платформе за креирање виртуелне сале (в. графички приказ 2). Највећи број наставника користи Зум (20; 51,28%), Гугл Мит (10; 25,64%), Мајкрософт Тимс (5; 12,82%) и Скајп (4; 10,26%). Чак тридесет предавача (76,92%) поседује „премијум“ налоге на наведеним платформама, како би користили све интегрисане функције које платформе Зум, Гугл Мит и Мајкрософт Тимс поседују. Резултати анализе показују да се предавачи одлучују за: 1. Зум зато што има „велики број алата који се могу користити на функционалан начин на часу српског као страног језика“, 2. Гугл Мит јер је „најједноставнији за рад у настави страног језика“, 3. Мајкрософт Тимс јер „школа поседује плаћени налог“ и „пружа осећај рада идентичан оном у конвенционалној учионици“, односно 4. Скајп „јер је реч о једној од најстаријих и најстабилних платформи за онлајн-комуникацију“.

Графички приказ 2. Најкоришћеније електронске интерактивне платформе међу предавачима

Интересантно је да су наставници, без обзира коју платформу користе у настави, истакли идентичне интегрисане алате ових платформи за које сматрају врло функционалним у настави: 1. функцију дељења екрана, 2. могућност коришћења белетабле и ћаскања и 3. успостављања аудио-видео везе. Ипак, предавачи који користе платформе *Зум* и *Мајкрософт Тимс* посебно су истакли могућност креирања посебних виртуелних учионица за рад, дељења звука са рачунара и коришћење алата за скицирање и „попуњавање наставних материјала”. Анализирајући функционалност платформи у настави током пандемије вируса короне, Александар Новаковић (2021: 120), сходно објективним показатељима и интегрисаним функцијама, сматра да платформе *Зум* и *Мајкрософт Тимс* „омогућавају већи степен интерактивности, мотивисаности и задовољства ученика, стварање пријатнијег, организованијег, динамичнијег, прилагођенијег наставног окружења, као и оснаживање педагошко-психолошких компетенција наставника и веза између наставника и ученика”. Као недостатке платформи предавачи су издвојили немогућност слања аудио-записа путем *Гугл Мита*, односно ограничења бесплатног налога на свим наведеним платформама – ограничено временско трајање успостављеног позива и немогућност коришћења већине интегрисаних алата. Сви предавачи су сагласни да су у новије време проблеми са успостављањем везе и реализацијом часа спорадични и пре свега условљени „тренутним дешавањима у домовима ученика”. Такође, предавачи примећују да ученици из иностранства редовно укључују камеру на часовима српског као страног језика, што директно утиче на квалитет образовног процеса. Наставници посебно воде рачуна о структури својих часова које реализују путем интернета. Захваљујући одговорима испитаника, учили смо идентичне фазе кроз које пролази један такав час (због чега доносимо најпотпунији одговор испитаника):

„Час се одржава преко *Зума*. Пре часа ученику стиже линк за *Зум* и укључујемо се у договорено време. Час започиње и завршава се слободнијом конверзацијом и/или провером/давањем домаћих задатака. На самом часу прелази се садржај лекције, тестови, граматика, а затим додајемо и друге материјале: квизове, снимке на Јутјубу, аудио-материјале”.

Већина предавача наставне материјале поседује у пе-де-еф формату и, према потреби, доставља својим ученицима путем имејла, виртуелне сале на *Зуму* или *Мајкрософт Тимсу*, односно путем *Гугл диска* и/или *Гугл учионице*. Осим добро познатих уџбеника реномираних издавача, наставници у пракси користе картице, аудио-снимке, фотографије, текстове песама, филмове, ТВ-серије и сличне материјале (које самостално израђују или проналазе на интернету). Ипак, више од половине предавача (30; 76,92%) сматра да су им у настави потребни специјализовани видео-материјали (у виду дијалога) и додатни задаци за увежбавање садржаја курсева.

Свој наставни рад анкетирани предавачи организују према жељама и потребама ученика са којима раде. Некада је то индивидуална настава („један-на-један”), а некада групна настава, у којој број ученика варира у зависности одукупног броја активних ученика или нивоа на коме изучавају српски језик. Максималан број ученика са којима наставу изводе у групи варира од предавача до предавача – креће се од четворо до чак петнаесторо ученика. Ипак, тридесет и петоро (89,74%) предавача сагласно је у ставу да је наставу српског као страног језика „много једноставније и боље” изводити са једним учеником, него ли са групом ученика, јер је рад у групи, како Весна Крајишник (2016: 23) истиче, један од најтежих видова наставе српског као страног језика. Као посебан разлог наставници истичу могућност прилагођавања потребама ученика: „Трудим се да часове прилагодим интересовањима ученика, њиховом хобију, спорту који воле и другим животним активностима”. У тренутку реализације истраживања у настави са анкетираним предавачима учествује четири стотине и четрдесет пет ученика из преко двадесет и пет европских и светских земаља, због чега већина наставника (30; 76,92%) има потребу да се прилагођава различитим временским зонама, што, према њиховим речима, у дужем временском периоду „може постати исцрпљујуће”.

4. Закључак

Резултати реализованог истраживања показали су нам да настава српског као страног језика прати савремене тенденције у развоју образовања и васпитања. Представљајући једну од најперспективнијих области србистике у ХХІ веку, ова врста наставе је, у склопу сопственог развитака, прихватила и прилагодила се интернету као актуелном информатичком медију, због чега се данас предавачи и ученици постепено премештају из конвенционалних учионица у виртуелне сале. Иако свесни последица непостојања директног социјалног контакта, предавачи настоје да искористе све предности онлајн-вида подучавања, мотивишући већи број странаца да активно учествује у савладавању српског језика, културе и историје. У овом тренутку им у том настојању иду на руку прилике у Европи и свету, због којих странци (ма колико то нереално изгледало) српске просторе препознају као своје потенцијално станиште. Пронашавши у настави српског као страног језика свој примарни позив, све већи број школованих предавача укључује се у наставне активности путем интерента. Другим речима, предавачи свој наставни рад остварују у приватним школама на интернету, фриленс-компанијама или у самосталној режији. Међу њима, наравно, има и оних који наставу изводе хонорарно, стичући додатне приходе за себе и чланове своје породице. И

једни и други, у складу са политиком институције у којој су запослени, користе електронске интерактивне платформе за које сматрају да им могу омогућити несметани наставни рад – *Зум, Гугл Мит, Мајкрософт Тимс и Скајп*. Сходно томе, више од половине предавача сматра да онлајн-настава српског као страног језика може бити подједнако функционална као конвенционална настава (какову познајемо у XX веку и раније). Узрок таквом чињеничном стању свакако је континуирани развој наведених платформи, захваљујући константним евалуацијама и провери њихове функционалности у пракси. Предавачи неретко истичу да се час српског као страног језика у виртуелном окружењу не разликује од оног часа који се реализује у конвенционалној учионици. Ипак, и поред добре припремљености предавача јасно је да се посебна пажња мора усмерити ка развоју наставних средстава чија би употреба била првенствено прилагођена раду у виртуелном окружењу. У последњих неколико месеци указује се на потребу дизајнирања е-уџбеника, аудио и видео материјала у дигиталном формату и већег броја радних свезака које би се могле покретати на рачунарима и мобилним телефонима ради коришћења свих предности програмираног вида наставе.

Литература

- Бјелаковић, И., Ајџановић, Ј. (2011). Онлајн курс српског језика као страног: конципирање и реализација. У В. Крајишник (ур.), *Српски као страни језик у теорији и пракси II* (289–296). Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик. [Bjelaković, I., Ajdžanović, J. (2011). Onlajn kurs srpskog jezika kao stranog: koncipiranje i realizacija. U V. Krajišnik (ur.), *Srpski kao strani jezik u teoriji i praksi II* (289–296). Beograd: Filološki fakultet, Centar za srpski kao strani jezik]
- Дешић, М. (2007). Српски језик као страни у теорији и пракси. У С. Танасић (ур.), *Шездесет година Института за српски језик САНУ: Зборник радова I* (267–271). Београд: Институт за српски језик САНУ. [Dešić, M. (2007). Srpski jezik kao strani u teoriji i praksi. U S. Tanasić (ur.), *Šezdeset godina Instituta za srpski jezik SANU: Zbornik radova I* (267–271). Beograd: Institut za srpski jezik SANU]
- Крајишник, В. (2016), Нека питања из методике наставе српског као страног језика. У В. Крајишник (ур.), *Српски као страни језик у теорији и пракси III* (7–26), Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик. [Krajišnik, V. (2016), Neka pitanja iz metodike nastave srpskog kao stranog jezika. U V. Krajišnik (ur.), *Srpski kao strani jezik u teoriji i praksi III* (7–26), Beograd: Filološki fakultet, Centar za srpski kao strani jezik]
- Крајишник, В., Ломпар, В. (2015). Искуства у онлајн курсу српског као страног језика за А1 ниво. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 44(3), 75–84.

- [Krajišnik, V., Lompar, V. (2015). Iskustva u onlajn kursu srpskog kao stranog jezika za A1 nivo. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 44(3), 75–84.]
- Крајишник, В., Ломпар, В. (2012). Концепција онлајн курса српског као страног језика. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 41(3), 167–176. [Krajišnik, V., Lompar, V. (2012). Konceptcija onlajn kursa srpskog kao stranog jezika. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 41(3), 167–176.]
- Крајишник, В., Ломпар, В. (2013). Специфичности вежби у онлајн курсу српског као страног језика. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 42(3), 115–123. [Krajišnik, V., Lompar, V. (2013). Specifičnosti vežbi u onlajn kursu srpskog kao stranog jezika. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 42(3), 115–123.]
- Маринковић, Н. (2012). Учење на даљину и усвајање српског као страног језика. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 41(3), 177–184. [Marinković, N. (2012). Učenje na daljinu i usvajanje srpskog kao stranog jezika. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 41(3), 177–184.]
- Маринковић, Н. (2013). Нова терминологија у дидактици српског језика као страног. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 42(3), 153–158. [Marinković, N. (2013). Nova terminologija u didaktici srpskog jezika kao stranog. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 42(3), 153–158.]
- Маринковић, М. (2023). Савремене технологије и онлајн лекторат у настави српског језика. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 52(1), 365–373. [Marinković, M. (2023). Savremene tehnologije i onlajn lektorat u nastavi srpskog jezika. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 52(1), 365–373.]
- Миљковић, М. (2020). Српски online – нове могућности за ученике и наставнике. У В. Крајишник (ур.), *Српски језик као страни у теорију и пракси IV* (487–500). Београд: Филолошки факултет. [Miljković, M. (2020). Srpski online – nove mogućnosti za učenike i nastavnike. U V. Krajišnik (ur.), *Srpski jezik kao strani u teoriji i praksi IV* (487–500). Beograd: Filološki fakultet]
- Новаковић, А. (2021). *Полифункционалност уџбеничког комплета за учење српског језика као страног* (докторска дисертација). Ниш: Филозофски факултет. [Novaković, A. (2021). *Polifunkcionalnost udžbeničkog kompleta za učenje srpskog jezika kao stranog* (doktorska disertacija). Niš: Filozofski fakultet]
- Новаковић, А. (2022). *Увод у методiku наставе српског као страног језика*. Ниш: Филозофски факултет. [Novaković, A. (2022). *Uvod u metodiku nastave srpskog kao stranog jezika*. Niš: Filozofski fakultet]
- Новаковић, А., Јаћимовић, Ј. (2023). Радне биографије предавача српског као страног језика на онлајн-платформи Препли. *Годишњак за српски језик*, 21, 41–56. [Novaković, A., Jaćimović, J. (2023). Radne biografije predavača srpskog kao stranog jezika na onlajn-platformi Prepli. *Godišnjak za srpski jezik*, 21, 41–56.]
- Новаковић, А., Татар, Н. (2020). Разврставајући тестови у настави српског језика као страног. *Баштина*, 53, 1–15. [Novaković, A., Tatar, N. (2020). Razvrstavajući testovi u nastavi srpskog jezika kao stranog. *Baština*, 53, 1–15.]
- Суботић, Љ., Дражић, Ј. (2011). Информатичко-програмска решења за конципирање онлајн курса српског језика. У В. Крајишник (ур.), *Српски као страни језик у теорију и пракси II* (297–305). Београд: Филолошки факултет. [Subotić, Lj., Dražić, J. (2011). Informatičko-programska rešenja za koncipiranje onlajn kursa srpskog jezika. U V. Krajišnik (ur.), *Srpski kao strani jezik u teoriji i praksi II* (297–305). Beograd: Filološki fakultet]

ONLINE TEACHING OF SERBIAN AS A FOREIGN LANGUAGE AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY

S u m m a r y

The paper analyzes the basic characteristics of online teaching of Serbian as a foreign language in the first decades of the 21st century. The aim is to create a clearer picture of the way it is implemented in teaching practice. We used the method of theoretical analysis with the content analysis technique and the descriptive method with the survey technique. Thirty-nine lecturers of Serbian as a foreign language participated in the research. Analysis of the research results showed that more than two-thirds of the surveyed lecturers are teaching in a virtual environment, using the world's most famous electronic interactive platforms - *Zoom*, *Google Meet*, *Microsoft Teams* and *Skype*. Recognizing the teaching of Serbian as a foreign language as their primary calling, most lecturers try to use all the advantages of teaching in an online environment, considering that this type of teaching can be equally functional as teaching in conventional conditions. Nevertheless, the lecturers agree that there is an urgent need to engage in the adaptation of teaching materials to work in a virtual environment.

Keywords: teaching Serbian as a foreign language, internet, online classroom, electronic interactive platforms